

Republika e Kosovës

Republika Kosova – Republic of Kosova

Qeveria – Vlada – Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor

Ministarstvo Sredine i Prostornog planiranja

Ministry for Environment and Spatial Planning

Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës

Kosovska Agencija za Zastitu Sredine

Kosovo Environmental Protection Agency

Instituti për Planifikim Hapësinor

Institu za Prostorno Planiranje

Institute for Spatial Planning

Republika e Kosovës
Qeveria e Kosovës
Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës

Instituti për Planifikim Hapësinor

Adresa:

Objekti i Qeverisë së Kosovës (Ish Rilindja)

Kati XIV, zyra 1405

www.mmph-rks.org

www.ammk-rks.org/iph

10000 Prishtinë, Kosovë

Tel. +381 38 200 32552

Parathënie

Kjo broshurë del me rastin e 8 NËNTOR-it - Ditës Botërore të Planifikimit të Qyteteve, dhe shënimit të 10 vjetorit të themelimit të Institutit për Planifikim Hapësinor. Në kuadër të broshurës do të bëjmë një përmbledhje të aktiviteteve dhe arritjeve gjatë 10 viteve të shkuara, duke mos lënë anash synimet, sfidat dhe problemet për përmbushjen e qëllimit tonë madhor – mbrojtjen e vendbanimeve tona përmes zhvillimit të qëndrueshëm hapësinor dhe urban.

Dëshira jonë e përbashkët është që, shënimi i kësaj dite të rëndësishme për sektorin e planifikimit hapësinor të bëhet tradicionale, në nivelin e ditëve tjera të rëndësishme për Ministrinë tonë dhe për Kosovën në përgjithësi. Dita botërore e planifikimit të qyteteve është ditë e rëndësishme për çdo qytetar të botës, që dëshiron qytet më funksional, lagje më urbane, mjedis të mbrojtur dhe të menaxhuar me më shumë kujdes, përgjegjësi dhe pjesëmarrje më e lartë në vendime që do të merren për të ardhmen tonë dhe të fëmijëve tanë. Në këtë mënyrë do të bëjmë shmangien nga praktikat e deritashme, sipas të cilave, qytetet tona janë ballafaquar me një realitet të hidhur të zhvillimeve stihike, të ngutshme, shpesh të pamenduara mirë dhe me pasoja të pakthyeshme për mjedisin.

Për herë të parë Dita Botërore e Planifikimit të Qyteteve është shënuar në vitin 1949, si nevojë për angazhim gjithëpërfshirës në vendosjen e politikave, të cilat do të ndikojnë në përmirësimin e kualitetit të jetës në përgjithësi. Kjo ngjarje u iniciua nga Carlos Maria della Paolera, profesor në Universitetin e Buenos Aires, me qëllim të avancimit të interesit publik dhe profesional në fushën e planifikimit. Kjo ditë na përkujton se planerët duhet të jenë profesionistë të trajnuar, të cilët me angazhimin e tyre në institucione qeveritare, në firma konsulentë, në kompani private dhe institucione arsimore, duhet të ndikojnë në përmirësimin e kualitetit të mjedisit të vendbanimeve tona. Duhet të ndihmojnë në hartimin e planeve për zona të reja të zhvillimit, dhe të ndikojnë në korrigjimin e zonave të vjetra. Me angazhimin e tyre të pazëvendësueshëm të ndikojnë në hartimin e politikave qeveritare nga të cilat duhet të përfitojnë të gjithë.

Aktualisht, kjo ditë e rëndësishme e sektorit të planifikimit hapësinor festohet¹ në shumë qytete nga të gjitha anët e botës. Sa i përket organizimit, iniciuesit dhe organizatorët kryesisht janë institucione profesionale, që për qëllim kryesor kanë promovimin e planifikimit gjithëpërfshirës – duke i bërë bashkë planerët profesional dhe publikun e gjerë. Në këtë ditë të veçantë duhet të pranohet dhe promovohet roli i planerëve dhe i planifikimit, në krijimin e vendbanimeve/qyteteve në të cilat jetojmë dhe kishim pas dëshirë të jetojmë.

Në këtë drejtim, duke shfrytëzuar këtë ngjarje të rëndësishme, kemi zhvilluar një aktivitet të ri, që për qëllim kryesor ka promovimin e planifikimit hapësinor e urban dhe ngritjes së vetëdijes për qytetarët. Fjala është për konkursin e fotografive, të cilin do të tentojmë ta aplikojmë çdo vit në të njëjtën ditë. Temat e konkursit do të ndryshojnë nga viti në vit, dhe kryesisht do të jenë të ndërlidhura me fushën e planifikimit hapësinor dhe urban, duke përfshirë edhe aspektin pozitiv edhe atë negativ të çështjes. Këtë vit, tema e konkursit ka qenë “Qyteti im Trashëgimia ime”, që në fakt është testi i parë, nëse ky aktivitet është organizuar në formën e duhur. Konkursi ka qenë i hapur për të gjithë, pa dallim moshe dhe profesioni. Në përgjithësi fotografitë e mbledhura pas çdo konkursi, do të mbulojnë çështje delikate me qëllim të sensibilizimit të opinionit publik për

¹ Dita botërore e planifikimit të qyteteve (WTPD) – për çdo vit promovohet nga Shoqata Ndërkombëtare e Planerëve (ISoCaRP) me seli në Hagë, Holandë.

problemet e hapësirës ku ne jetojmë, duke përfshirë mbrojtjen e mjedisit jetësor, të drejtën qytetare për të pasur dritë të mjaftueshme, për të pasur diell, ajër të pastër dhe të mjaftueshëm, ruajtjen e trashëgimisë, liri të lëvizjes, qasje të sigurt dhe çështje tjera me rëndësi për lagjen, vendbanimin dhe qytetin tonë.

Duke i marrë të gjitha parasysh, mendojmë që Instituti për Planifikim Hapësinor duhet të ketë hapësirë të mjaftueshme për të qenë promotor i denjë i planifikimit hapësinor e urban. Duhet të jetë promotor i planifikimit rural, i zhvillimeve racionale për një hapësirë të vogël që ka vendi i ynë, promotor i qyteteve tona mijëvjeçarë, të cilat na takojnë të gjithë neve, sepse sipas një proverbi kinez: “Qytetet nuk i kemi trashëguar nga të parët tanë – ato i kemi huazuar nga nipat tanë”.

INSTITUTI PËR PLANIFIKIM HAPËSINOR

Themelimi

Instituti për planifikim hapësinor është i vetmi institucion shtetëror që merret me hartimin e planeve hapësinore të nivelit qendror. Aktualisht është pjesë përbërëse e Agjencisë për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës dhe së bashku me Departamentin e Planifikimit Hapësinor përbëjnë sektorin e planifikimit hapësinor në Qeverinë e Kosovës përkatësisht Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor. Është themeluar në Tetor të vitit 2003 me akt të veçantë të nënshkruar nga Ministri i atëhershëm i Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor.

Në kuadër të Institutit punojnë profesionistë të fushave të ndryshme si: arkitektë, gjeografë, sociologë dhe biologë. Që nga themelimi e deri në ditët e sotme, ajo që e karakterizon Institutin është puna grupore profesionale, e cila në të shumtën e rasteve rezulton me përfundimin e punëve në kohë dhe me sukses.

Veprimtaria

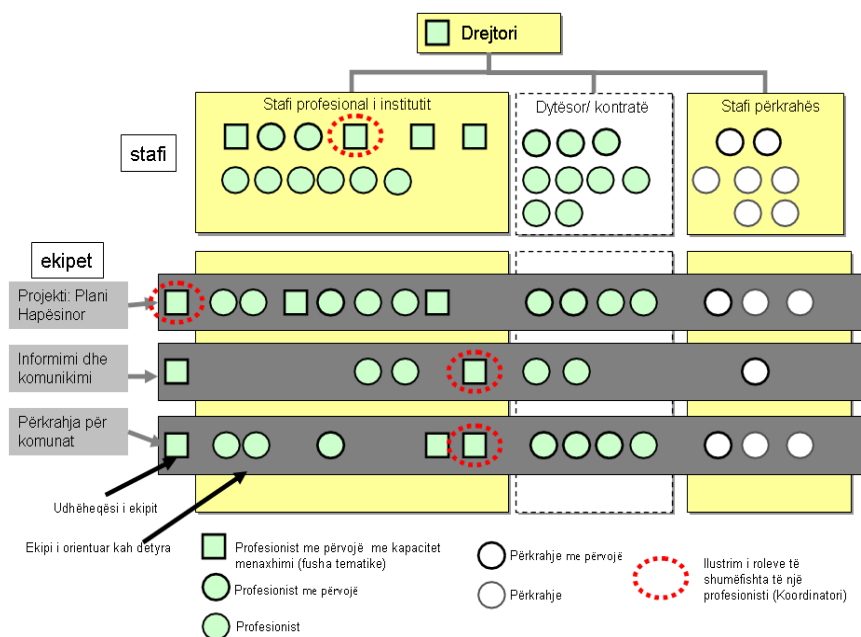
Veprimtaria kryesore e këtij institucioni është hartimi i Planit Hapësinor të Kosovës dhe përgatitja dhe hartimi i planeve të zonave me përmbajtje të veçantë dhe me interes për shtetin. Veprimtari tjetër e rëndësishme është ngritja e kapaciteteve humane dhe ndihma teknike profesionale e punëtorëve të nivelit komunal, në përgatitjen dhe hartimin e planeve komunale.

Prej vitit 2003 e deri më sot, janë prodhuar disa dokumente të rëndësishme dhe të nevojshme për sektorin e planifikimit hapësinor në veçanti dhe në përgjithësi dokumente të rëndësishme për Qeverinë e Kosovës. Të gjitha materialet dhe dokumentet e prodhuara janë të përmbledhura në formën e dokumenteve zyrtare dhe janë pjesë përbërëse e faqes sonë të internetit. Fjala është për dokumentet: Plani Hapësinor i Kosovës 2010-2020+ dhe Planet Hapësinore për zonat e veçanta.

Gjithashtu, në bashkëpunim të ngushtë me sektorët e rëndësishëm të Qeverisë së Kosovës, janë hartuar një set i tërë i raporteve sektoriale, të nevojshme për paraqitjen sa më reale të zhvillimit hapësinor sektorial. Një grup i veçantë i punëtorëve të Institutit, kanë punuar në hartimin e analizave hapësinore për komunat e Suharekës, Vushtrrisë, Dragashit, Kaçanikut, Malishevës, Kamenicës dhe Obiliqit, dokumente këto që për nga përmbajtja janë ndihmë e madhe e komunave për përfundimin e Planeve Zhvillimor Komunale. Në bashkëpunim me Departamentin e Planifikimit Hapësinor, një punë e rëndësishme e Institutit, ka qenë hulumtimi që është bërë në fushën e vendbanimeve joformale. Për këtë qëllim, dhe në bazë të rezultateve të hulumtimit të zhvilluar në disa komuna, është nxjerrë udhëzuesi për trajtimin e këtyre vendbanimeve. Angazhim permanent i një pjese të konsiderueshme të stafit, ka qenë përfshirja në procesin e hartimit të planeve zhvillimor komunale. Rasti më i mirë i këtij bashkëpunimi është Plani Zhvillimor për Komunën e Junikut. Nën koordinimin e UN-Habitat-it, si aktivitet është konsideruar risi në kuadër të bashkëpunimit me organet kompetente komunale, të cilin do të tentojmë ta shtrijmë dhe ta aplikojmë edhe për komunat tjera të interesuara.

Funksionimi

E rekomanduar nga Instituti holandez IHS², pjesa më e madhe e punëve në Institutin për Planifikim Hapësinor është realizuar në bazë të projekteve. Deri më tash, për të gjitha projektet fillimisht është përcaktuar ekipi punues, në krye të të cilit është emëruar koordinatori si përgjegjësi kryesor i procesit, i ndihmuar nga udhëheqësit e fushave tematike që janë identifikuar në bazë të përmbajtjes së projektit. Kjo është mënyra që është praktikuar që nga fillimi i funksionimit e deri më sot.

► Rekomandimet e IHS-it për organizimin dhe funksionimin e IPH-së

Aktualisht, duke ju referuar procesit të ndryshimeve dhe ri-formatizimit të MMPH-së, është kërkuar që edhe organizimi i Institutit për Planifikim Hapësinor të jetë në përputhje me procesin. Bazuar në këto ndryshime, IPH është bërë pjesë e Agjencisë për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, në strukturën e të cilës është propozuar organizimi që i përshtatet maksimalisht kërkesave të identifikuara në skemën e re organizative të AMMK-së.

² IHS – Institut për Banim dhe Studimin e Zhvillimeve Urbane, Rotterdam, Holandë. I angazhuar nga UN-Habitat në procesin e themelimit të Institutit për Planifikim Hapësinor.

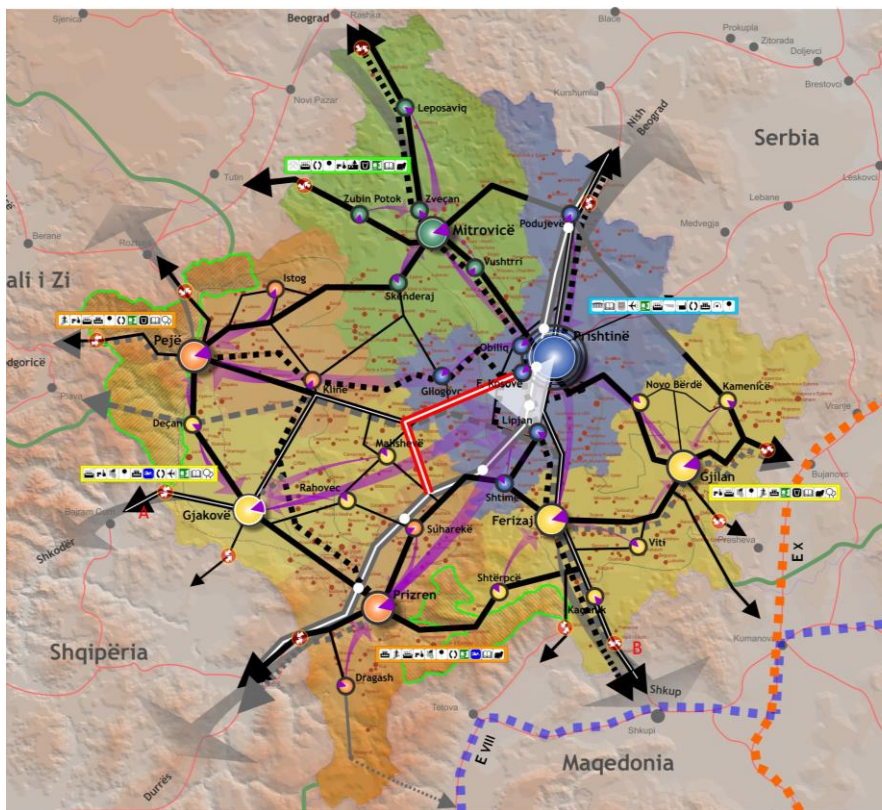

Të arriturat

Dokumentet e aprovuara në Kuvendin e Kosovës

Plani Hapësinor i Kosovës 2010-20120

dokumenti kryesor i sektorit të planifikimit hapësinor i cili është hartuar në bashkëpunim me të gjitha sektorët e rëndësishme të Qeverisë së Kosovës. Në hartimin e tij kanë marrë pjesë edhe profesionist të dalluar të fushës, institucionet e ndryshme shkencore, universiteti, organizata të ndryshme joqeveritare, përfaqësues të shoqërisë civile, zyrtarë të nivelit lokal dhe pa dyshim, shumë e rëndësishme ka qenë ndihma dhe përkrahja që është ofruar nga organizata të ndryshme ndërkombëtare.

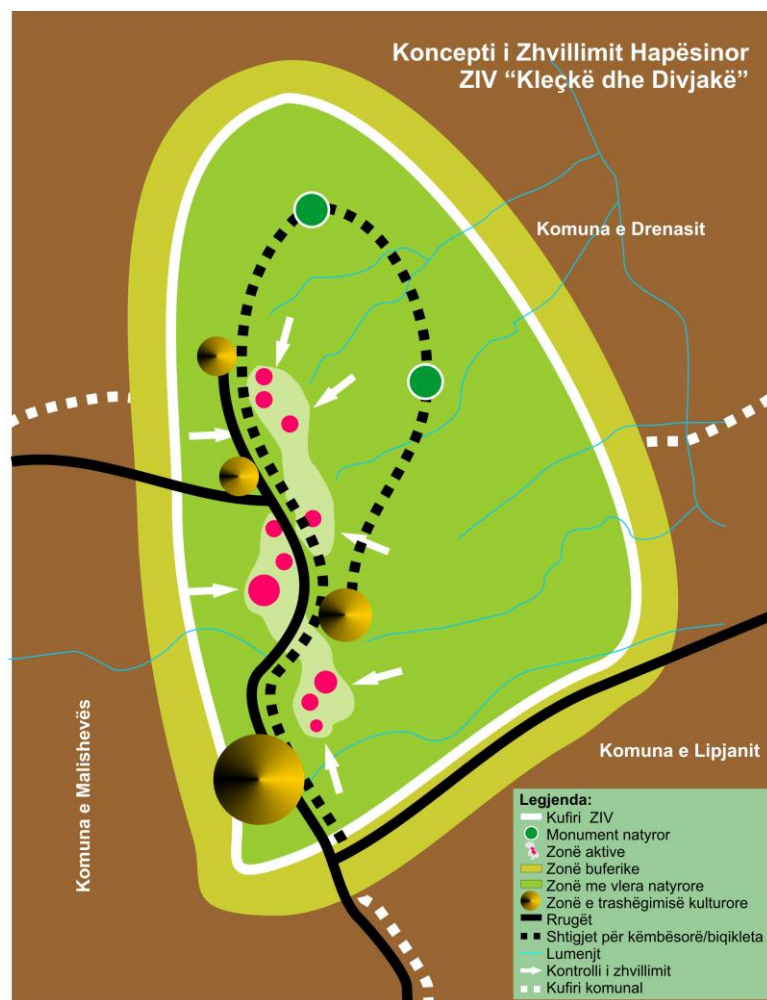
Dokumenti i aprovuar në Qershor 2011 është versioni i plotësuar, i cili për bazë kishte dokumentin e aprovuar në parim në Kuvendin e Kosovës (Janar, 2007). Një veprim i tillë ishte i domosdoshëm, për shkak të ndryshimeve të atëherëshme politike të cilat sollën edhe ndryshime tjera hapësinore. Sa i përket përmbajtjes, zhvillimi i ofruar policentrik është garant i zhvillimit të barabartë të të gjitha rajoneve, komunave dhe zonave rurale në Kosovë. Me shumë kujdes janë shfrytëzuar potencialet e shumta dhe karakteristike për rajonet, që paraqesin bazë të mirë për zhvillim të qëndrueshëm të të gjithë vendit.

▷ Harta kryesore e dokumentit

Plani Hapësinor i Zonës me Interes të Veçantë “Shtabi i Përgjithshëm i UÇK-ës Kleçkë dhe Divjakë”

Dokumenti i parë hapësinor që trajton temën e luftës dhe sakrificën e popullit tonë për liri. Pa dyshim se një projekt i tillë ka qenë shumë sfidues për të gjithë ne – për Qeverinë që kanë bërë shpalljen e zonës me interes të veçantë, për Ministrinë tonë që ka qenë bartëse e procesit për hartimin e dokumentit, ashtu dhe për Institutin për Planifikim Hapësinor si hartues të dokumentit.

Hapësira për të cilën kemi hartuar planin hapësinor është e njohur padyshim për të gjithë qytetarët e Kosovës. Është e njohur për aktivitetet që janë zhvilluar gjatë luftës së fundit, për sakrificën e popullit të kësaj ane, që edhe përkundër varfërisë së tyre të madhe – kanë ofruar ndihmë dhe strehim për ushtarët e UÇK-së dhe për popullatën e shpërngulur nga trevat tjera të Kosovës. Kjo zonë ishte gjithashtu selia e Shtabit të Përgjithshëm të UÇK-së, dhe Malet e Berishës ishin vendi ku nisën rreshtimet ushtarake dhe trajnimet e para për ofensivat kundër okupatorit. U caktuan veprimet e ushtrisë më të re në botë, u organizuan paraqitjet e para publike të përfaqësuesve të ushtrisë dhe u mbajtën takime të rëndësishme me përfaqësues të lartë të komunitetit të atëhershëm ndërkombëtar. Zhvillimet e ofruara në dokument garantojnë respektimin e të drejtave dhe lirive të të gjithë qytetarëve që jetojnë në të. Gjithëpërfshirja, zhvillimi i baraspeshuar dhe i qëndrueshëm, promovimi i transparencës së plotë në planifikim, janë disa nga parimet që dëshmojnë se dokumenti është në përputhje me standardet kryesore që dalin nga ligjet e vendit dhe rregulloret evropiane.

▷ Koncepti i zhvillimit hapësinor

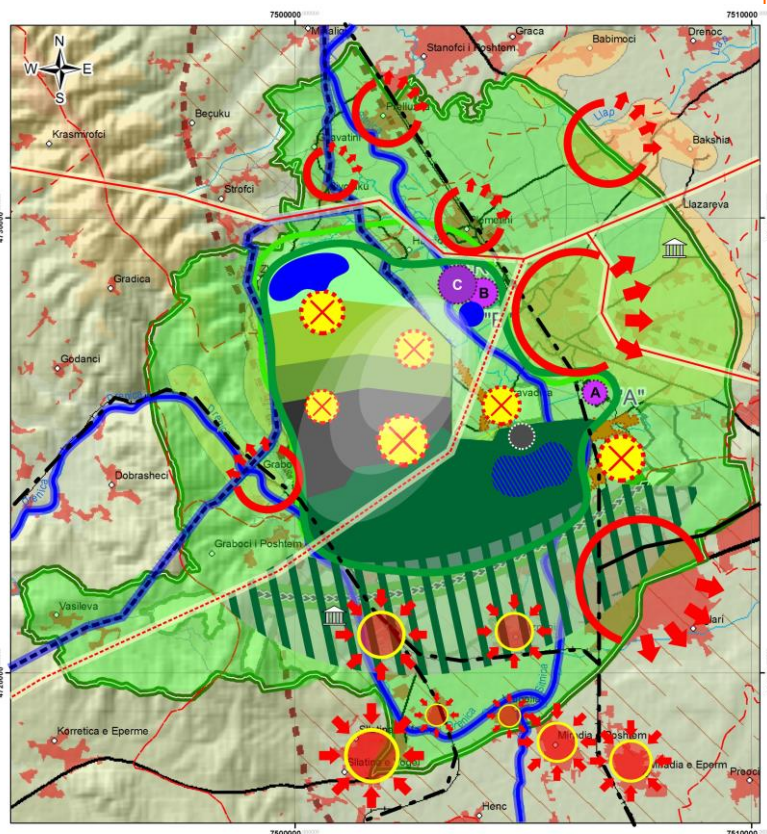

Plani Hapësinor i Zonës me Interes të Veçantë Ekonomik “Fusha e Mihjes së Re”

Dokumenti kryesor hapësinor për sektorin energjetik, që siguron kornizën bazë në mbështetje të projekteve të ndryshme edhe nga sektorët tjerë qeveritar. Me këtë dokument Qeveria e Kosovës në mënyrë të qëndrueshme orienton kahun e zhvillimit hapësinor energjetik duke respektuar në maksimum mbrojtjen e mjedisit dhe shfrytëzimit racional të resurseve natyrore. Zhvillimi i ofruar ekonomik, nëpërmjet zhvillimit të sektorit energjetik, duke siguruar prodhim dhe furnizim të rregullt të energjisë elektrike, është garant edhe për zhvillim të barabartë social dhe mjedisor në të gjitha komunat pjesëmarrëse të zonës.

Duke qenë të vetëdijshëm për situatën e vështirë ekonomike dhe problemet e shumta që po ballafaqohet vendi ynë, jemi të sigurt që dokumenti i ofruar i zhvillimit të ardhshëm hapësinor të zonës, është kontribut i rëndësishëm në konsolidimin e situatës energjetike në Kosovë. Prandaj, është shumë e rëndësishme të kuptohet se për realizimin e këtij Plani, do të duhet gjithsesi ndihma e të gjithëve, në mënyrë që bashkërisht të ndikojmë në zbutjen e problemit energjetik dhe në ndërtimin e mjedisit më kualitativ jetësorë për të gjithë qytetarët e Kosovës.

▷ Harta kryesore e dokumentit

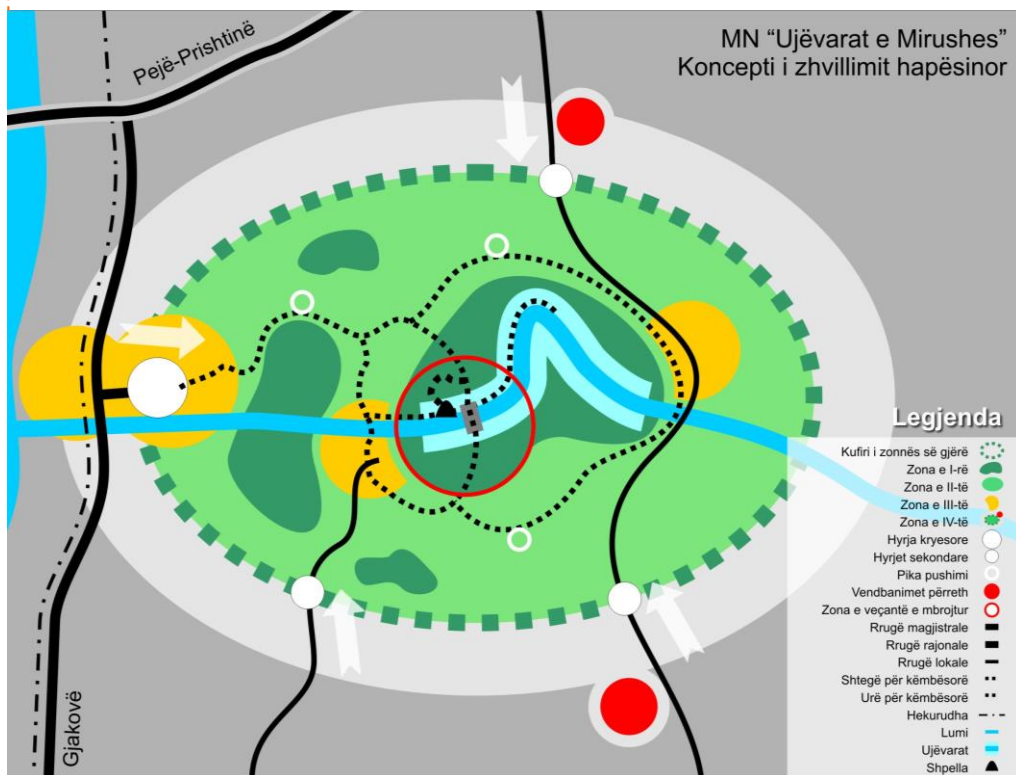
LEGJENDA

Dokumentet në proces

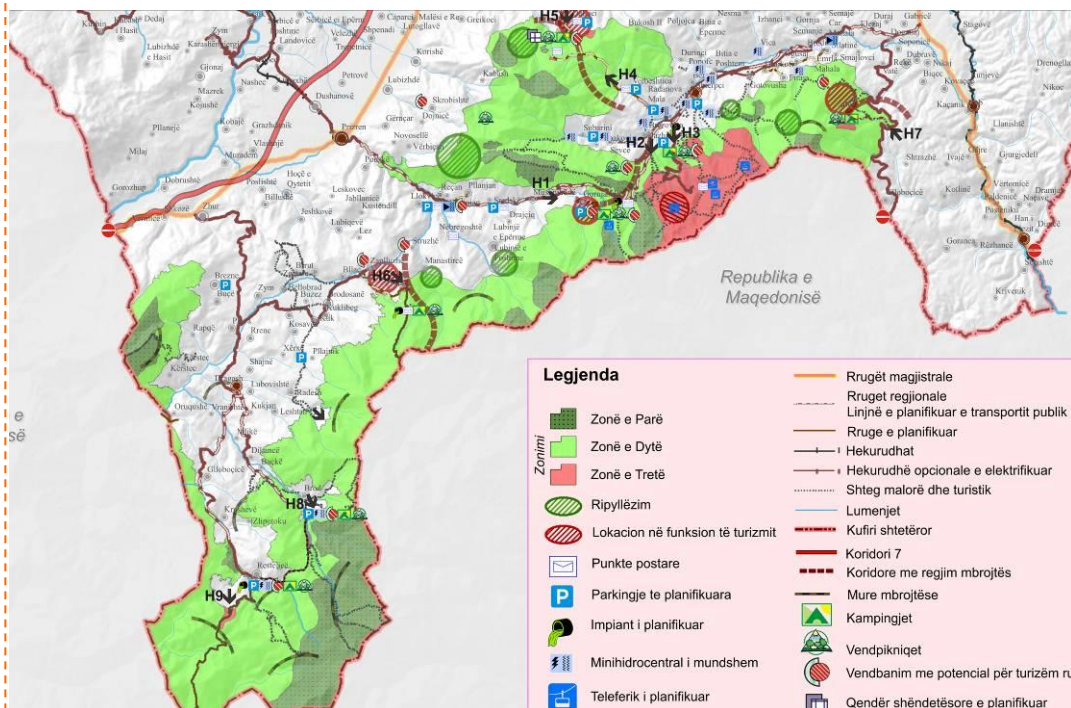
Plani Hapësinor për Monumentin e Natyrës me Rëndësi të Veçantë “Ujëvarat e Mirushes”

Dokumenti është në fazë të aprovimit përfundimtar nga Kuvendi i Kosovës. Si përmbajtje është dokumenti kryesor i zhvillimit hapësinor të zonës, në të cilin me shumë kujdes janë trajtuar të gjitha çështjet që ndërlidhen me mbrojtjen, zhvillimin dhe promovimin e vlerave që ka zona në përgjithësi. Dokumenti është hartuar nga Instituti për Planifikim Hapësinor nën përkrahjen e përfaqësuesve të sektorëve të rëndësishëm të Qeverisë dhe me kontributin shumë të çmueshëm të përfaqësuesve të komunave pjesëmarrëse në zonë. Në këtë drejtim, ndihmë të konsiderueshme kanë dhënë edhe profesionistë të fushës, përfaqësues të universiteteve, grupe të ndryshme të interesit duke përfshirë edhe kontributin e qytetarëve dhe shoqërisë civile.

Me kujdes të shtuar janë bërë hulumtimet e nevojshme për gjendjen ekzistuese të zonës, si rezultat i të cilës, në bashkëpunim me të gjithë pjesëmarrësit është vendosur për vizionin, si parakusht për të përfunduar fazën më të rëndësishme të procesit – Strategjinë e zhvillimit të ardhshëm hapësinor të zonës. Zhvillimet e ofruara janë në harmoni të plotë me normat dhe standardet e lejuara dhe do të ndikojnë drejtpërdrejtë në përmirësimin e situatës aktuale mjedisore. Në mes tjerash, rëndësi e veçantë i është kushtuar zhvillimit të turizmit dhe komponentëve që ndërlidhen me këtë fushë të rëndësishme ekonomike, nga e cila padyshim do të kemi përfitim të gjithë.

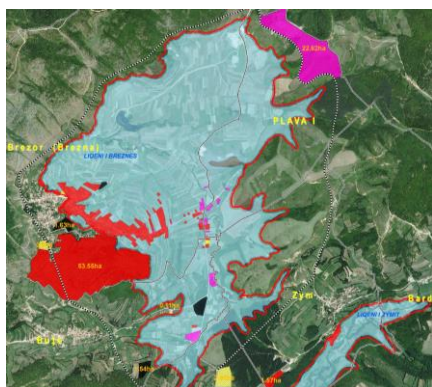
▷ Koncepti i zhvillimit hapësinor

Plani Hapësinor për Parkun Kombëtar “Sharri”

Në bashkëpunim me sektorët e rëndësishëm të Qeverisë, përmes Grupit Punues Ndërministrator kemi përfunduar draftin e parë i cili aktualisht është në fazën e shqyrtimit publik. Dokumenti ka të bëjë me mbrojtjen dhe zhvillimin e zonës më të bukur natyrore të Kosovës, i cili përfundimisht do të ndikojë në rritjen e kontrollit të zhvillimeve dhe ndërprerjen e keqtrajtimit të vlerave të dëshmuara natyrore.

▷ Harta kryesore e dokumentit

Plani Hapësinor për Zonën e Veçantë “Hidrocentrali Zhyr”

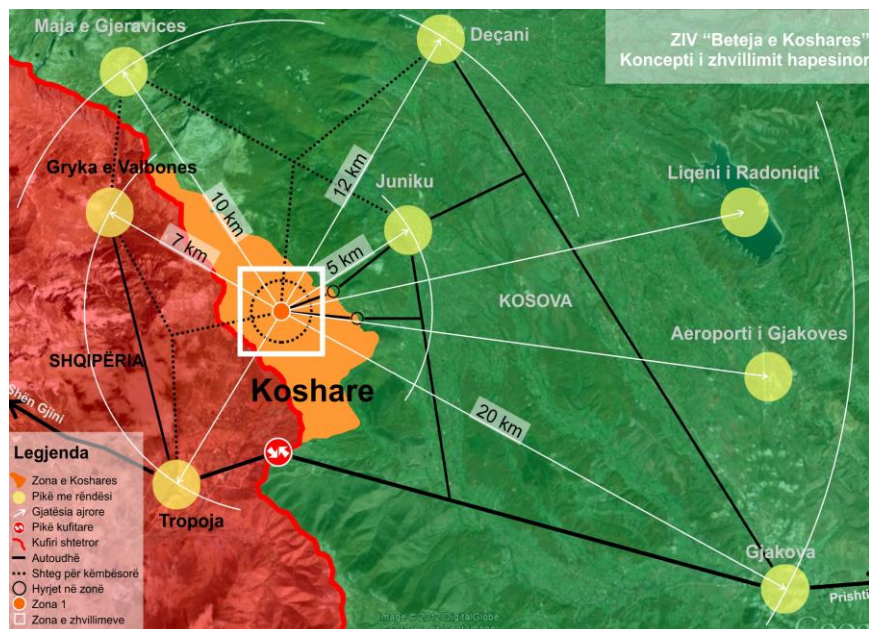
Paralelisht me aktivitetet e lartpërmendura është punuar në përkufizimin e draftit të parë të Planit Hapësinor për, aktualisht hidrocentralin më të madh të Kosovës. Për shkak të ndikimit të tij edhe jashtë kufirit të vendit, momentalisht, procesi për përfundimin e dokumentit është stopuar, deri në krijimin e kushteve më të favorshme ekonomike dhe politike.

▷ Harta e zhvendosjes

Plani Hapësinor për Zonën me Interes të Veçantë “Beteja e Koshares”

Dokumenti është në fazën e shqyrtimit publik dhe momentalisht jemi në pritje të komenteve dhe rekomandimeve. Përmbajtja e dokumentit kryesisht ndërlidhet me ruajtjen dhe promovimin e vlerave të luftës, përmes të cilave do të mbetet e freskët sakrificat dhe lufta e popullit tonë për liri. Zhvillimi i ardhshëm hapësinor i zonës së Koshares fillon dhe mbaron në pikën qendrore - varrezat e dëshmorëve, që njëherit paraqesin përmbajtjen më të rëndësishme të të gjithë zonës. Aty qëndron themeli i të gjitha zhvillimeve dhe aty gërshetohen rrugët që e lidhin vet zonën me përmbajtjet dhe zhvillimet hapësinore përreth saj. Në aspektin e zhvillimit ekonomik, Zona e Koshares me të gjitha përmbajtjet që shtrihen përreth saj, mund të shndërrohet në një atraksion turistik të qëndrueshëm, me ndikim në zhvillimin e të gjithë rajonit, duke i përfshirë edhe përmbajtjet që janë në anën tjetër të kufirit.

Plani Hapësinor për Parkun Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”

Punët në këtë dokument janë në fazën fillestare të tij. Grupi punues i koordinuar nga IPH aktualisht janë duke i mbledhur dhe shqyrtuar të dhënat për gjendjen ekzistuese, dhe shumë shpejtë do të bëhet një përmbledhje e tyre. Paralelisht me këtë aktivitet, është duke përfunduar puna e Grupit Profesional, të angazhuar nga AMMK për përcaktimin e zonave të parkut sipas kriterit të vlerave natyrore dhe mbrojtjes së tyre. Rezultatet nga një angazhim i tillë, do të jenë vendimtare për përcaktimin e strategjisë për mbrojtjen, promovimin dhe zhvillimin e zonës në përgjithësi.

Bashkëpunimi

Karakteristikë e punës së deritashme të Institutit ka qenë bashkëpunimi dhe ndihma reciproke me të gjithë pjesëmarrësit në proces. Bashkëpunimi është i të gjitha niveleve, duke filluar nga organet më të larta qeveritare, ato komunale e deri te organizatat e huaja dhe vendore, profesionistë dhe individë të pavarur, me të cilët ky bashkëpunim është plotësuar edhe me diskutime të shpeshta publike.

Ndihmë e konsiderueshme në këto aktivitetet është dhënë nga ana e UN-Habitat-it përmes IHS-it – Institutit për Banim dhe Studime të Zhvillimit Urban - Holandë, e cila ndihmë më së shumti konsistoi në ngritjen kapaciteteve profesionale. Një bashkëpunim i veçantë ka qenë me projektin ALUP (Agriculture land Utilitation Project), i cili ka ndikuar në ngritjen reciproke të kapaciteteve rreth menaxhimit dhe planifikimit rural. Në mënyrë të ngjashme kemi bashkëpunuar edhe me UNDP, SIDA, CHwB, AGRIFOR, me theks të veçantë në gjetjen e mundësive për ngritjen dhe zhvillimin institucional në fushën e planifikimit hapësinor.

Gjatë kësaj periudhe ndër bashkëpunimet e rëndësishme ka qenë edhe puna deri më tash joformale, me studentë të fushave të ndryshme. Kemi arritur që për një numër të konsiderueshëm të studentëve të ofrojmë hapësirë dhe informata të mjaftueshme për kryerjen e pjesës praktike të studimeve universitare.

Momentalisht njëri ndër aktivitetet e rëndësishme është bashkëpunimi me disa projekte të financuara nga Komisioni Evropian dhe donatorë tjerë, me qëllimin kryesor ngritjen e mëtejshme të kapaciteteve humane dhe teknike në IPH, nga të cilët më të rëndësishme janë:

- **Vazhdimi i përkrahjes për shfrytëzimin e tokave (EULUP)** – në kuadër të projektit MMPH përkatësisht IPH ka qenë njëri ndër përfituesit kryesor. Projekti kryesisht merrej me ngritjen e kapaciteteve humane dhe teknike të nevojshme, që do të kenë ndikim në hartimin politikave nacionale dhe implementimin e tyre, të ndërlidhura kryesisht me planifikimin hapësinor të zonave rurale, mbrojtjen e tokave bujqësore dhe mbrojtjen e mjedisit. Në kuadër të projektit janë organizuar trajnime bazike dhe të avancuara në GIS, në të cilat përpos IPH-së kanë përfituar edhe MBPZHR dhe stafi i pilot komunave.
- **Promovimi i diversitetit kulturor në Kosovë (PCDK)** – në kuadër të projektit MMPH përkatësisht IPH është njëri ndër përfituesit kryesor. Qëllimi kryesor i projektit është promovimi dhe mbrojtja e trashëgimisë kulturore në Kosovë. Njëri nga synimet e përbashkëta do të jetë prezantimi sa më real i trashëgimisë kulturore në të gjithë territorin e Kosovës. Kjo po realizohet përmes vizitave të ndryshme studimore dhe organizimit të trajnimeve të nevojshme, në të cilat pjesëmarrësit duke përfshirë edhe IPH-në, po marrin përvojë nga më të ndryshmet.
- **Programi "Integrimi i trashëgimisë kulturore në planifikim hapësinor dhe urban të nivelit qendror dhe lokal në Kosovë"** – Përmes këtij programi të ndërmarrë në partneritet me CHwB-në, është trajtuar çështja e trashëgimisë kulturore, dhe përfshirja e saj në planet hapësinore të niveleve të ndryshme. Në mënyrë më specifike analiza dhe hulumtimi është realizuar në dokumentet përkatëse hapësinore të disa komunave tipike të Kosovës. Qëllimi kryesor i programit ka qenë që, përmes bashkëpunimit me të gjitha institucionet relevante, të definojmë hapat e nevojshëm për trajtimin dhe integrimin e drejtë të trashëgimisë kulturore në planifikimin hapësinor në Kosovë.

Pajisja teknike dhe baza e shënimeve

Pajisja teknike që disponon Instituti është e nivelit të konsiderueshëm dhe me plotësimin e adekuat të nevojshëm mund ti përgjigjet kërkesave të kohës. Në kuadër të Institutit vepron sektori profesional i GIS-it, në kuadër të të cilit punojnë tashmë profesionistë të përgatitur dhe të gatshëm që të krijojnë të dhëna dhe analiza të nevojshme. Realizimi i projekteve të deritashme ka ndikuar në krijimin e një baze të mirë të shënimeve, të nevojshme për paraqitjen sa më reale të zhvillimeve hapësinore në të gjithë territorin e Kosovës.

Stafi

Luan NUSHI, arkitekt – (1960), Magjistër i shkencave në studime profesionale në Universitetin Amerikan të Kosovës në partneritet me Rochester Institute of Technology (SHBA), me temë “Përmirësimi i sistemit të planifikimit hapësinor në Kosovë”. Angazhimet e para profesionale të tij lidhen me fushën e ndërtimit dhe trashëgimisë kulturore, ku për disa vite, ka ushtruar detyrën e dizajnerit dhe udhëheqësit të punimeve. Në fushën e planifikimit hapësinor është aktivizuar në vitin 2002, në cilësinë e drejtorit të Departamentit të Planifikimit Hapësinor në MMPH. Ne vazhdimësi ka ndjekur dhe përfunduar një sere aftësimesh profesionale në këtë fushë. Prej viti 2006 është drejtor në Institutin për Planifikim Hapësinor, nën udhëheqjen e të cilit në bazë të mandatit, janë hartuar një numër i konsiderueshëm i planeve dhe projekteve. Përpos angazhimeve menaxheriale, kontributi i tij është i përgjithshëm duke përfshirë shumicën e temave që trajtohen në kuadër të fushëveprimit të Institutit. Një angazhim të veçantë ka treguar gjatë procesit të përgatitjes së legjislacionit dhe udhëzimeve përcjellëse në fushën e planifikimit hapësinor. Nën koordinimin e tij me sukses janë iniciuar dhe realizuar një sërë bashkëpunimesh të Institutit me institucione dhe programe të ndryshme duke përfshirë: kontributin e dhënë në projekte të ndryshme ndërmëtorë; ndihmën profesionale gjatë procesit të hartimit të planeve hapësinore në shumë komuna të Kosovës; bashkëpunimin me Universitetin; dhe përfundimin e suksesshëm të bashkëpunimit me shumë projekte dhe programe relevante ndërkombëtare të zhvilluara në Kosovë.

Arbën RRECAJ, arkitekt – (1961), i diplomuar më 2002 si “Inxhinier i Diplomuar i Arkitekturës” në Universitetin e Prishtinës, aktualisht është në përfundim të magistraturës në Universitetin Amerikan në Kosovë në partneritet me Rochester Institute of Technology (SHBA). Gjithsejt 15 vjet përvojë pune në profesion, në IPH që nga viti 2003, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë). Pjesëmarrës aktiv në kryerjen e analizave hapësinore për disa komuna të Kosovës dhe në hartimin e planeve hapësinore me ekspertizë në fushën tematike “Infrastruktura fizike” e cila përfshinë infrastrukturën e transportit, infrastrukturën e energjetikës, infrastrukturën ujore, telekomunikacionin dhe menaxhimin e mbeturinave. Ka punuar në hartimin e Planit Hapësinor të Kosovës dhe planeve hapësinore për zona të veçanta si: Parku Kombëtar “Sharri”, “Fusha e Mihjes së Re”, “Kleçka dhe Divjaka”, “Hidrocentrali i Zhurit”, “Ujëvarat e Mirushës” dhe “Beteja e Koshares”. Gjithashtu pjesëmarrës në hartimin e dokumenteve strategjike dhe legjislacionit të nevojshëm mbështetës për planifikimin hapësinor.

Besim GOLLOPENI, sociolog – (1979), ka përfunduar studimet universitare për sociologji (2004), studimet pasuniversitare për demografi (2009) në Universitetin e Prishtinës, aktualisht, vijon studimet e doktoratës në Universitetin “Shën Kirili dhe Metodi”, në Shkup. Pjesëmarrës i dhjetëra konferencave shkencore/profesionale ndërkombëtare me prezantime, ku ka të publikuar dhjetëra punime profesionale dhe shkencore. Nënkryetar i Shoqatës së Sociologëve të Kosovës, anëtar korrespondent i Institutit Shqiptar të Sociologjisë dhe kryetar i seksionit tematik popullsia dhe migracioni pran IShS, Tiranë. Është punonjës i rregullt në Institutin për Planifikim Hapësinor, i cili me ekspertizën e tij ka marrë pjesë aktive në hartimin e projekteve dhe strategjive nacionale me karakter hapësinor tash e 10 vite. Gjatë kësaj periudhe në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë), Planifikim të Integruar Urban (në BTH, Suedi & Keni) dhe Hartimin e Politikave dhe Strategjive për Revitalizim Rural (në Weitz Center for development Studies, Izrael).

Elvida PALLASKA, arkitekte – (1966), Magjistër në Menaxhim dhe Zhvillim Urban/Univ. Erasmus-Rotterdam që nga viti 2005; Në vazhdim studime të doktoratës në Universitetin Politeknik të Tiranës; Gjithsejt 19 vite përvojë pune në profesion, në IPH që nga viti 2003. Ligjëruese në fakultetin e “Menaxhimit të Patundshmërive në ESLG-Kolegjin Evropian për Legjislacion dhe Qeverisje”; Anëtare bordin e KFOS-Fondacionit për Shoqëri të hapur; Anëtare bordin e AsPK-Shoqatës së Planerëve të Kosovës dhe Anëtare bordin e EUROPAN Kosova. Pjesëmarrëse në hartim të planeve hapësinore, analizave hapësinore, hulumtimeve për çështje planifikimi, si atyre të përfshirjes së trashëgimisë kulturore në planet hapësinore të komunave të Kosovës, hartimit të dokumenteve strategjike zhvillimore dhe legjislacionit mbështetës për planifikim dhe zhvillime hapësinore me ekspertizë në fushën tematike të zhvillimit ekonomik, duke përfshirë industrinë, tregtinë, turizmin dhe çështjet e punësimit për mirëqenie ekonomike të vendit apo dhe të zonave të veçanta: Planit Hapësinor të Kosovës 2010-2020, PHZV: PK “Sharri”, “Fusha e Mihjes së re”, “Hidrocentrali i Zhurit”, “Kleçka dhe Divjaka”, “Ujëvarat e Mirushës”, etj.

Faton DEVA, arkitekt – (1959), Magjistër për “Planifikim Hapësinor Evropian dhe Zhvillim Regjional” në Universitetin Teknologjik të Blekinges, në Karlskrona të Suedisë. 23 vite përvojë pune në profesion prej të cilave 10 vite në Institutin për Planifikim Hapësinor, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë), Planifikim të Integruar Urban (BTH, Suedi), Agri-green Management (në Weitz Center for development Studies, Izrael) . Gjatë punës në IPH ka qenë pjesëmarrës aktiv në hartim të shumë analizave komunale dhe planeve hapësinore me ekspertizë në fushën tematike “Mjedisi dhe Shfrytëzimi i tokës”. Kryesisht mbulon fushat tematike që ndërlidhen me bujqësinë, mjedisin dhe të trashëgiminë natyrore e kulturore në “Planin Hapësinor të Kosovës” dhe Planet Hapësinore për Zona të Veçanta me interes për vendin, si: “Fusha e Mihjes së re”, “Kleçka dhe Divjaka”, “Mali Sharr”, “Hidrocentrali i Zhurit”, “Ujëvarat e Mirushes”, etj. Gjithashtu morri pjesë në hartim dhe shqyrtim të shumë dokumenteve strategjike, politikave zhvillimore dhe legjislacionit mbështetës për planifikim dhe zhvillime hapësinor.

Festa NIXHA-NELA, arkitekte – (1968), e diplomuar më 2000 si “Inxhinieri e diplomuar e arkitekturës” në Universitetin e Prishtinës. Prej vitit 2003 e angazhuar në Institutin për Planifikim Hapësinor, gjatë të cilës periudhë është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë) dhe nën përkrahjen e donatorëve ka avancuar kapacitetin edhe me njohuri në fushën e trajtimit të duhur të trashëgimisë kulturore në planifikim hapësinor dhe shfrytëzimin e GIS dhe CAD platformës për përgatitjen e hartave. Pjesëmarrëse aktive në hartimin e planeve hapësinore si: Plani Hapësinor i Kosovës 2010-2020; Planeve hapësinore për Zona të Veçanta: Parku Kombëtar “Sharri”, “Fusha e mihjes së Re”; “Kleçkë e Divjakë”; “Hidrocentrali Zhur”; “Ujëvarat e Mirushës”. Një angazhim të veçantë ka treguar në përkrahjen e stafit lokal në përgatitjen e planeve përkatëse komunale.

Gëzime GRAJQEVCI, arkitekte – (1971), e diplomuar më 2006 si: “Inxhinieri e diplomuar e arkitekturës” në Universitetin e Prishtinës. Gjithsejtë dhjetë vite përvojë pune në profesion, që nga viti 2009 është e punësuar në Institutin për Planifikim Hapësinor. Gjatë kësaj periudhe është trajnuar në fushën e Menaxhimit mjedisor lokal për zonat urbane, Suedi 2010/2011. Pjesëmarrëse në hartimin e planeve hapësinore duke mbuluar çështjet që ndërlidhen me fushën tematike të zhvillimit ekonomik duke përfshirë në mes tjerash bujqësinë dhe planifikimin rural në dokumentet si: Plani Hapësinor i Kosovës, Planet Hapësinore për zona të veçanta: “Fusha e mihjes së Re”, “Kleçkë e Divjakë”, “Hidrocentrali Zhur”, “Ujëvarat e Mirushës”. Po ashtu ka ofruar ndihmesë profesionale nivelit komunal në hartimin disa planeve zhvillimore komunale.

HASIM KRYEZIU, gjeograf – (1978), i diplomuar në Universitetin e Prishtinës, në Fakultetin e Shkencave Matematiko-Natyrore në Departamentin e Gjeografisë. Në përfundim të studimeve të magjistraturës në fushën e Popullsisë. Gjithsejtë 5 vite përvojë pune dhe nga fillimi i vitit 2013 i angazhuar në Institutin për Planifikim Hapësinor në cilësinë e operatorit të GIS-it. Pjesëmarrës aktiv në hartimin e shumë planeve zhvillimore komunale dhe urbane, duke mbuluar çështjet që ndërlidhen me fushën tematike Popullsia dhe Zhvillimi Social dhe aplikimi i platformës së GIS-it në përpunimin e hartave tematike përkatëse. Pjesë e rëndësishme e angazhimit ka qenë pjesëmarrja edhe në hartimin e Planeve Hapësinore për Zona të Veçanta si: Parku Kombëtar “Sharri”, “Beteja e Koshares”, “Ujëvarat e Mirushes”, si dhe “Bjeshkët e Nemuna” etj. Gjithashtu morri pjesë në hartimin dhe shqyrtimin e shumë dokumenteve në fushën e planifikimit.

Mimoza KALLABA, gjeografe – (1977), e diplomuar në vitin 2003 në Universitetin e Prishtinës në Fakultetin e Shkencave Matematike-Natyrore, Departamenti i Gjeografisë. Aktualisht është në përfundim të studimeve të magjistraturës në drejtimin “Modelet socio-ekonomike në hapësirë”. E angazhua në Institutin për Planifikim Hapësinor prej viti 2003, gjatë të cilës periudhë është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë). Pjesëmarrëse në hartim të shumë planeve hapësinore: Planit Hapësinor të Kosovës 2010-2020, Planeve hapësinore për zona të veçanta si: Parku Kombëtar “Sharri”, „Kleçka dhe Divjaka“, „Hidrocentrali i Zhurit“, „Beteja e Koshares“, „Ujëvarat e Mirushes. Pjesëmarrëse në hartimin e shumë analizave hapësinore komunale: Vushtrri, Kamenicë, Kaçanik, Suharekë, Dragash, Malishevë.

Nexhmije KAMBERI, biologje – (1971), e diplomuar me 2003 në Universitetin e Prishtinës, në Fakultetin e Shkencave Matematike-Natyrore, Departamenti i Biologjisë. Gjithsejtë 10 vite përvojë pune në IPH, që nga viti 2003, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë), në Menaxhim Mjedisor lokal për zonat urbane, Suedi 2010/2011 dhe Hartimin e Politikave dhe Strategjive për Revitalizim Rural (në Weitz Center for development Studies, Izrael). Pjesëmarrëse në hartim të shumë planeve hapësinore, duke mbuluar çështjet që ndërlidhen me fushën e mbrojtjes së mjedisit: Planit Hapësinor i Kosovës 2010-2020; Planeve hapësinore për zona të veçanta si: Parku Kombëtar “Sharri”, “Hidrocentrali i Zhurit”, “Kleçkë dhe Divjakë”, “Fusha e Mihjes së re”, “Ujëvarat e Mirushës”, “Beteja e Koshares” etj. Gjithashtu pjesëmarrëse në hartim dhe shqyrtim të shumë politikave zhvillimore hapësinore dhe dokumenteve strategjike, legjisllacionit të duhur mbështetës për mjedis, planifikim dhe zhvillim hapësinor.

Rizah MURSELLI, gjeograf – (1979), i diplomuar në vitin 2003 në Universitetin e Prishtinës, në Departamentin e Gjeografisë në Fakultetin e Shkencave Matematiko-Natyrore. Aktualisht është në përfundim të studimeve të magjistraturës në drejtimin Modele Hapësinore Socio-Ekonomike. I angazhuar në Institutin për Planifikim Hapësinor që nga viti 2003, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë), Planifikim të Integruar Urban (BTH, Suedi), pjesëmarrës në Shkollën Verore të Planerëve të Rinj (Wroclaw, Poloni) dhe është përfaqësues i Kosovës në rrjetin EIONET për Shfrytëzim Tokë dhe Planifikim Hapësinor pranë Agjencisë Evropiane të Mjedisit. Në cilësinë e udhëheqësit në sektorin e GIS-it, ka marrë pjesë aktive në hartimin e projekteve dhe strategjive nacionale dhe lokale me karakter të zhvillimeve hapësinore, duke trajtuar fushat tematika të GIS-it dhe shfrytëzimit të tokës dhe duke aplikuar metodologji bashkëkohore në krijimin e hartave dhe trajtimit të shfrytëzimit/mbulueshmërisë së tokës në shkallë të ndryshme hapësinore regjionale dhe urbane.

Shpend AGAJ, gjeograf – (1966), i diplomuar më 1990 në Universitetin e Prishtinës, në Departamentin e Gjeografisë në Fakultetin e Shkencave Matematiko-Natyrore. Gjithsejtë 23 vite përvojë pune në profesion, në IPH që nga viti 2003, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë). Pjesëmarrës në hartim të shumë planeve hapësinore me ekspertizë në fushën tematike të mjedisit dhe shfrytëzimit të tokës si: Planit Hapësinor i Kosovës 2010-2020; Planeve hapësinore për zona të veçanta të Kosovës si: Parku Kombëtar “Sharri”, “Hidrocentrali i Zhurit”, “Kleçka dhe Divjaka”, “Fusha e Mihjes së re”, “Ujëvarat e Mirushës”, “Beteja e Koshares”. Pjesëmarrës aktiv në hartimin e dokumenteve komunale si analizat hapësinore për: Vushtrri, Kamenicë, Kaçanik, Suharekë, Dragash, Malishevë, Obiliq. Gjithashtu pjesëmarrëse në hartim dhe shqyrtim të shumë politikave zhvillimore hapësinore dhe dokumenteve strategjike, legjisllacionit të duhur mbështetës për planifikim dhe zhvillime hapësinor.

Zana MEHMETI, arkitekte – (1967) e diplomuar më 1998 si Inxhinier i diplomuar i arkitekturës në Universitetin e Prishtinës, Fakulteti i Ndërtimtarisë dhe Arkitekturës. Gjithsejtë 13 vite përvojë pune në profesion, në IPH që nga viti 2003, gjatë të cilës periudhë në mes tjerash është trajnuar për planifikim dhe menaxhim urban (nga IHS, Holandë). Pjesëmarrëse në hartim të planeve hapësinore me ekspertizë në fushën e zhvillimit ekonomik, duke përfshirë çështjet e planifikimit dhe zhvillimit të turizmit si: Planit Hapësinor i Kosovës 2010-2020; Planeve hapësinore për zona të veçanta me interes për vendin: Parku Kombëtar “Sharri”, “Hidrocentrali i Zhurit”; “Kleçka dhe Divjaka”, “Fusha e Mihjes së re”, “Ujëvarat e Mirushës” etj.; Përgatitjen e strategjive dhe politikave zhvillimore hapësinore dhe pune kërkimore për planifikim dhe zhvillime hapësinore.

Vizioni

“Qendër profesionale dhe arsimore për hulumtime dhe publikime në fushën e planifikimit hapësinor dhe urban, të shfrytëzimit racional të hapësirës, të zhvillimit të qëndrueshëm dhe zbatimit të projekteve. Qendër e promovimit të vlerave të planifikimit gjithëpërfshirës, e promovimit të proceseve demokratike dhe qendër e respektimit dhe zbatimit të konventave ndërkombëtare në fushën e planifikimit hapësinor dhe menaxhimit urban. Instituti duhet të shndërrohet në qendër referente për mbledhjen, analizën dhe ofrimin e të dhënave hapësinore për Kosovën, institucion i hapur dhe konkurrent me institucionet e ngjashme në rajon dhe më gjerë, e gatshme për të ofruar shërbime hulumtimi brenda dhe jashtë vendit.”

Objektivi

Objektivi kryesor i Institutit për Planifikim Hapësinor është – ngritja e institucionit në nivel në të cilin do të jetë i gatshëm, në njërën anë të ofrojë shërbime për Qeverinë e Kosovës dhe në anën tjetër, nga angazhimet profesionale, të krijoj të hyra të mjaftueshme për zhvillimin e qëndrueshëm të kapaciteteve të veta. Në bashkëpunim me MASHT-in dhe Universitetin e Prishtinës të gjendet forma e duhur për bashkëpunim të qëndrueshëm, nga i cili do të përfitojnë më së shumti studentët, për të cilët IPH momentalisht është e vetmja adresë e mësimi të përvojave në fushën e planifikimit dhe menaxhimit urban.

Si të arrihet:

Kualiteti – Instituti ka për qëllim të ngritë kualitetin e punës që konsiston në hulumtimet për zhvillimet hapësinore urbane e rurale në Kosovë dhe më gjerë, përpilimin e planeve hapësinore, koordinimin e zhvillimit hapësinor në Kosovë dhe zhvillimeve ndërkufitare me vende fqinje. Ngritja e kualitetit do të bëhet me ngritjen e vazhdueshme profesionale të punëtorëve të IPH-së, ngritjen e vazhdueshme institucionale, me masa për përmirësime të vazhdueshme sikur se janë: motivimi dhe stimulimi i punëtorëve, krijimi i kushteve të mira të punës e deri tek krijimi i mundësive për shkollim pas Universitar brenda dhe jashtë Kosovës.

Konkurrenca – Instituti i Planifikimit Hapësinor do të konkurrojë me institucionet tjera në Kosovë dhe jashtë saj me aktivitete hulumtuese, shkencore, planifikuese, këshilluese dhe shërbyese. Një angazhim i tillë është garanci për kualitet, dinamikë dhe efikasitet më të lartë. Duhet të ofrohen kushte dhe hapësirë e mjaftueshme në treg, për konkurrencë në të cilat Instituti në mënyrë të barabartë do të konkurrojë dhe të marrë shërbimet e nevojshme. Zgjerimi i portfolios së IPH-së me spektër më të gjerë projektesh dhe hulumtimesh, përtej obligimeve direkte ndaj qeverisë, do t'i ofronte Institutit mundësinë që të mbajë dhe sipas nevojës angazhojë ekspertët e kualifikuar. Në këtë mënyrë Instituti do të jetë në gjendje ti rrisë kapacitetet e veta dhe me lehtësi ti përgjigjet kërkesave të tregut.

Financimi – Pas ristrukturimit të IPH-së (në kuadër të AMMK-së) janë përafshuar kushtet që një pjesë e konsiderueshme e buxhetit të krijohet nga puna dhe shërbimet që mund të ofrojmë. Kjo do të realizohet pasi të vendosim rregullat të cilat në mënyrë të detajuar do të përcaktojnë përgjegjësitë e palëve duke përfshirë edhe përgjegjësinë e Institutit si palë shërbyese dhe palë në nevojë.

Prioriteti – ngritja e vetëdijes për rolin dhe rëndësinë e planifikimit hapësinor dhe menaxhimit urban në mënyrë që kjo fushë e rëndësishme të bëhet pjesë e prioritetit për qeverinë qendrore dhe lokale. Vendimmarrësit në Kosovë duhet të kuptojnë se zhvillimet ndodhin për shkak të mos-planifikimit ose të planifikimit jo të mirë në hapësirë.

Bashkëpunimi ndër-institucional - Është shumë e rëndësishme që bashkëpunimi në nivelin horizontal dhe në atë vertikal, të bëhet në baza të rregullta. Duhet të shtohen përpjekjet nga të gjitha palët që kjo të funksionojë, në mënyrë që dokumentet e hartuara në Institut të kenë ndikim edhe të sektorëve tjerë.

Edukimi - Ngritja e vazhdueshme e kapaciteteve profesionale në Institut por edhe në institucionet lokale që merren me hapësirën, planifikimin, zhvillimin e saj, është parakusht për ngritjen e kualitetit të Planifikimit Hapësinor dhe urban në Kosovë. Aktualisht është e hapur, çdo kush mund të merret me planifikim hapësinor dhe urban - aktualisht nuk ka ndonjë kriter të përcaktuar. Është e nevojshme që kjo të vihet nën kontroll duke i përcaktuar kushtet, në mesin e të cilave duhet të përfshihet edhe shkalla e edukimit përkatës! Për këtë arsye, duhet të shtohen përpjekjet nga të gjithë përgjegjësit, që të instalohet niveli master i studimeve në fushën e planifikimit dhe menaxhimit urban. Rekomandohet që, për qëllim të plotësimit të kapaciteteve të munguara, gjenerata e parë e studentëve të përbëhet nga shërbyes civil të të dy niveleve të angazhuar në institucionet përkatëse të planifikimit dhe menaxhimit urban.

Baza e shënimeve hapësinore – Të vazhdohet me ndërtimin dhe strukturimin e bazës së shënimeve hapësinore, duke ngritur kapacitetet humane dhe teknike të sektorit të GIS-it në përgjithësi. Në këtë drejtim theks të veçantë duhet ti epet përcaktimit të rregullave ligjore, përforcimit të sektorit qendror të GIS-it në Institut dhe themelimit të njësive komunale të GIS-it. Një veprim i tillë do të ndikojë në harmonizimin e sektorit, duke përfshirë mënyrën e ndërtimit, prezantimit dhe ruajtjes së të dhënave hapësinore.

Përgatitja për BE - Ndër sfidat e kohës është përgatitja e stafit me njohuri dhe përvojë të mjaftueshme në hartimin e projekteve për fondet e Bashkimit Evropian. Projektet kryesisht kanë të bëjnë me hapësirën, me zhvillimin ekonomik dhe fusha tjera tematike që kanë ndikim në hapësirë. Ky është argumenti kryesor që sektori, e në veçanti Instituti për Planifikim Hapësinor, duhet ta ketë parasysh gjatë fazës së integritimit të vendit në Bashkimin Evropian. Duhet të fillohen përgatitjet për përfshirjen e stafit në trajnimin dhe edukimin e nevojshëm, në mënyrë që të jemi të gatshëm për marrjen e përgjegjësi në propozimin, hartimin dhe udhëheqjen e projekteve të financuara nga fondet evropiane.

Në fund

Në dhjetë vjetorin e punës dhe aktiviteteve të Institutit për Planifikim Hapësinor dhe të sektorit në përgjithësi, edhe përkundër rezultateve të përmendura më sipër, jemi të vetëdijshëm për problemet dhe mangësitë në fushën e planifikimit dhe menaxhimit urban. Ka ende mungesë të kapaciteteve të nevojshme humane dhe teknike në të dy nivelet e qeverisjes. Situata në terren është e ndërlikuar në disa raste edhe kaotike, në të cilën është shumë e vështirë të ndikohet. Një pjesë e konsiderueshme e zhvillimeve në hapësirë, nuk janë në përputhje me rekomandimet e dokumenteve që nxirren nga vet sektori. Për shkak të zbrazëtirave aktuale ligjore, mbikëqyrja dhe implementimi, si njëra ndër fazat më të rëndësishme të procesit të planifikimit hapësinor, ende nuk janë në nivelin e duhur.

Duke i pasur këto parasysh, mendojmë se është momenti i fundit që bashkërisht të vendosim dhe të veprojme në ndryshimin e kësaj situatë. Përgjegjësia na takon të gjithëve, duke filluar nga institucionet qendrore të cilat duhet të insistojnë në përforcimin e infrastrukturës ligjore dhe përcaktimin e qartë të pozicionit të të gjitha institucioneve përgjegjëse. Një përgjegjësi e madhe na takon edhe profesionistëve që me vetëdije ose pa të, shkelim rregullat e ndërtimit në emër të interesit material. Përgjegjës janë edhe qytetarët, një pjesë e të cilëve të ndodhur në situatë të vështirë ekonomike në njërën anë, dhe në anën tjetër para presionit të ndërmarrësve, me lehtësi po heqin dorë nga respektimi i ligjeve dhe rregullave në fuqi. Këtë situatë, edhe pse nuk është e lehtë mund ta ndryshojmë! - duhet të kemi më shumë kurajë, duhet të ndikojmë në raport me përgjegjësitë, duhet të fillojmë të ndërtojmë ndjenjën për “të përbashkëtën”, dhe çka është më e rëndësishmja - duhet tu japim më shumë hapësirë profesionistëve.

Instituti për Planifikim Hapësinor

Adresa:

Objekti i Qeverisë së Kosovës (Ish Rilindja)

Kati XIV, zyra 1405

www.mmph-rks.org

www.ammk-rks.org/iph

10000 Prishtinë, Kosovë

Tel. +381 38 200 32552

Përgatitur nga:

Instituti për Planifikim Hapësinor

Tetor, 2013

